

ВИСНОВКИ
експертної комісії про підсумки первинної акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми Початкова освіта
зі спеціальності 013 Початкова освіта
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
в Бердянському державному педагогічному університеті

Відповідно до пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», на підставі наказу Міністерства освіти і науки України за № 1115-л від 12 червня 2018 року «Про проведення акредитаційної експертизи» з метою проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в Бердянському державному педагогічному університеті, експертна комісія у складі:

– *голови експертної комісії* – Шапошнікової Ірини Миколаївни, завідувача кафедри педагогіки та методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, доцента;

– *члена експертної комісії* – Онопрієнко Оксани Володимирівни, завідувача відділу початкової освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника

у період з 13 по 15 червня 2018 року розглянула подану акредитаційну справу та провела експертне оцінювання щодо акредитації освітньо-професійної програми Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

На підставі вивчення і перевірки матеріалів експертна комісія констатує:

1. Загальна характеристика закладу вищої освіти та спеціальності 013 Початкова освіта

Бердянський державний педагогічний університет заснований у 1872 р. як Бердянська чоловіча гімназія і є одним із найстаріших закладів вищої освіти Запорізької області. Навчальний заклад підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Форма власності – державна. Рівень акредитації – IV.

Ректор – Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, голова спеціалізованої вченої ради К 18.092.01 у Бердянському державному педагогічному університеті, член

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

спеціалізованої вченої ради Д.64.108.01 в Українській інженерно-педагогічній академії (м. Харків).

25 липня 2002 р. згідно з розпорядженням № 420-р Кабінету Міністрів України та наказом Міністерства освіти і науки України від 5 серпня 2002 р. № 446 на базі Бердянського державного педагогічного інституту імені П. Д. Осипенко створено Бердянський державний педагогічний університет.

Сьогодні університет це – 6 факультетів, 24 кафедри.

Станом на 01.04.2018 в університеті працюють 475 осіб, з них 250 – науково-педагогічні працівники. Серед штатних викладачів університету – 36 докторів наук та професорів і 172 кандидатів наук та доцентів. Загалом, штатних працівників з науковими ступенями та вченими званнями в університеті нараховується 208 осіб. Якісні показники професорсько-викладацького складу постійно зростають. Так, за останні 3 роки захищено 12 докторських та 20 кандидатських дисертацій. Із 24 кафедр 12 (50%) очолюють доктори наук, професори, 12 – кандидати наук, доценти (50%).

Підготовка фахівців здійснюється за 26 напрямками та спеціальностями денної та заочної форм навчання.

Станом на 1.10.2017 р. загальний контингент студентів денної та заочної форми навчання складає 5002 особи. На денній формі навчання навчається 2440 осіб, на заочній формі – 2564 студентів. На денній формі навчання за рахунок державного замовлення навчається 1388 студентів, що складає 57% від контингенту студентів денної форми навчання.

Бердянський державний педагогічний університет має 9 навчальних корпусів, 3 гуртожитки загальною площею 12671,7 м², зокрема, житлова площа на одного студента складає 12,2 м²; студентську їдальню на 120 місць, 2 буфети. Загальна площа території – 9,4 га, загальна площа будівель – 39697,3 м². У навчальних корпусах обладнано спеціалізовані комп'ютерні лабораторії (площею 969,8) з новітнім програмним забезпеченням, 8 читальних залів на 239 місць, актові зали (1005,82 м²), спортивні зали (965,9 м²), спортивний майданчик з обладнанням, автодром, навчальні майстерні площею 464,4 м². Загальна площа, що припадає на одного студента денної форми навчання, складає 3,8 м².

Для освітнього процесу використовується 136 спеціалізованих приміщень, із них: 54 лабораторії, 70 кабінетів; 12 приміщень оснащені аудіо- та відеотехнікою. Площа навчальних приміщень – 19362,2 м².

Санітарно-технічний стан усіх приміщень, лабораторій, навчальних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. У них забезпечується необхідний тепловий, санітарний та протипожежний режим. Студенти мають змогу харчуватися в буфетах та їдальні університету; займатися в спортивних секціях з баскетболу, волейболу, музичних та наукових гуртках тощо.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

Бібліотеки університету займають площу 868,9 м². Книжковий фонд складає 286 418 примірників, є книгосховище, читальні зали, у т. ч. зал для викладачів на 25 місць. Студенти Бердянського державного педагогічного університету загалом мають можливість користуватися фондами науково-методичної літератури, яка представлена в університетських бібліотеках та методичних кабінетах.

Освітній процес забезпечений сучасними персональними комп'ютерами (438 од.). Кількість робочих комп'ютерних місць з розрахунку на 100 студентів денної форми навчання складає 14 одиниць.

Електронна підтримка навчання в БДПУ організована на базі локальної мережі, що складається з 25 комп'ютерних класів, серверів, спецкабінетів з надсучасним комп'ютерним обладнанням. Серед серверів окрема машина виділена під шлюз Інтернет, окрема під офіційний сайт БДПУ www.bdpu.org, електронний каталог бібліотеки <http://catalog.bdpu.org>. Каталог програм інформаційних технологій у галузі фінансів зокрема під LMS Moodle. bdpu.org. Вихід в Інтернет відбувається за допомогою 3 виділених оптичних каналів 300 Мбіт/с.

Загалом, матеріально-технічна база та навчальне обладнання кафедр університету, задіяних у процесі підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта, дозволяє успішно організувати освітній процес та відповідає критеріям та вимогам щодо ліцензування та акредитації освітньої діяльності.

Нині підготовка майбутніх учителів початкової школи здійснюється за освітніми ступенями «бакалавр» та «магістр» на основі сучасних психолого-педагогічних технологій. Навчання відбувається за денною та заочною формами.

Студенти спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня навчаються за кредитно-трансферною системою. Освітній процес за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта забезпечують викладачі 3 кафедр факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв: початкової освіти, яка є випусковою й очолюється доктором пед. наук, професором А. М. Крамаренко; психології (завідувач – канд. психол. наук, доцент О. В. Горецька); педагогіки (очолює доктор пед. наук, професор Л. О. Лісіна).

Окрім того, освітній процес зазначеної спеціальності забезпечують 3 кафедри університету, як-от: іноземних мов і методики викладання (завідувач – доц. Панова Н. Ю.), математики та методики навчання математики (завідувач – доц. Вагіна Н. С.), правознавства (завідувач – доц. Каменський Д. В.).

Підготовку студентів освітнього ступеня «бакалавр» здійснює 21 викладач кафедр університету. Якісний склад науково-педагогічного персоналу цих кафедр складає: докторів наук, професорів – 14,3 %; кандидатів наук, доцентів – 71,4 % та старших викладачів – 14,3 %.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

На кафедрі початкової освіти освітній процес студентів освітнього ступеня «бакалавр» забезпечують 10 викладачів. Якісний склад науково-педагогічного персоналу цієї кафедри складає: докторів наук, професорів – 20 %, кандидатів педагогічних наук, доцентів – 50 %, старших викладачів – 30 %.

Викладачі кафедри початкової освіти пройшли наукову школу відомих українських учених у галузі початкової освіти й тепер уже є авторами монографій, підручників і посібників, за якими навчаються студенти не тільки нашого університету, а й усієї України (Л. В. Коваль, А. М. Крамаренко, К. І. Степанюк, О. І. Шиман, О. В. Малицька, Л. В. Чемоніна та ін.).

Комплектування кадрів проводиться на конкурсній основі. Підписання контрактів відповідає вимогам чинного законодавства.

Кафедра постійно організовує методичні семінари для вчителів початкової школи міста та району, у межах яких проводяться майстер-класи з актуальних проблем початкової освіти: «Урок математики в системі компетентнісно-орієнтованого навчання» (проф. Л. В. Коваль), «Актуальні проблеми початкової математичної освіти» (проф. Л. В. Коваль), «Інноваційні технології навчання української мови» (доц. Л. В. Чемоніна), «Інноваційні техніки в початковому курсі образотворчого мистецтва» (доц. О. В. Малицька).

Викладачі кафедри початкової освіти систематично публікують результати наукових досліджень у фахових журналах «Початкова школа», «Учитель початкової школи»; є активними учасниками міжнародних, всеукраїнських і міжвузівських науково-практичних конференцій, присвячених актуальним проблемам навчання молодших школярів і професійної підготовки майбутніх педагогів.

Під час перевірки було розглянуто такі документи:

- Наказ «Про переоформлення ліцензій» МОН України від 02.06.2017 р. № 118-л;
- Сертифікат про акредитацію серія НД-II № 0824618, виданий 05.06.2013 р., термін дії до 01.07.2018 р.;
- Статут Бердянського державного педагогічного університету, погоджено конференцією трудового колективу Бердянського державного педагогічного університету 03.12.2015 р., протокол №1;
- копії установчих та реєстраційних документів.

Висновок. На підставі розгляду основних установчих та реєстраційних документів Бердянського державного педагогічного університету, ліцензій та сертифікатів про акредитацію, наданих матеріалів та вивчення реального стану справ у Бердянському державному педагогічному університеті, експертна комісія встановила, що документи, які забезпечують правові основи діяльності є достовірними відповідають нормативам Міністерства освіти і науки України та засвідчують можливість акредитації освітньо-професійної програми Початкова освіта із спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

2. Формування контингенту студентів

Викладачами випускової кафедри початкової освіти велика увага приділяється профорієнтаційній роботі серед учнів закладів загальної середньої освіти м. Бердянська, Бердянського району, Запорізької, Дніпропетровської областей та інших регіонів України, які зацікавлені у навчанні за спеціальністю 013 Початкова освіта. Контингент освітнього ступеня «бакалавр» формують абітурієнти з м. Бердянська та Запорізької області, м. Дніпра та Дніпропетровської області, а також з територій Донецької області, підконтрольних Україні.

Підготовка майбутніх фахівців за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України за держзамовленням і коштів фізичних та юридичних осіб.

Основою для формування планів прийому є довгострокові угоди між університетом і управлінням освіти, облдержадміністрацією Запорізької, Дніпропетровської, Донецької областей. Крім того, Бердянський державний педагогічний університет має угоди про підготовку фахівців з Дніпропетровським педагогічним коледжем Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, Запорізьким педагогічним коледжем, КВНЗ «Жовтоводський педагогічний коледж» ДОР. Вивчення потреб регіонів у майбутніх учителях початкової школи здійснюється через взаємодію з органами освіти Запорізької, Дніпропетровської, Донецької областей.

Кафедрою початкової освіти розроблено чітку і логічну систему основних форм профорієнтаційної роботи, що дає змогу підтримувати якісний склад контингенту студентів на достатньому рівні, незважаючи на досить високу конкурентну спроможність інших закладів вищої освіти прилеглих областей.

На початку кожного навчального року на засіданні кафедри початкової освіти затверджується «План профорієнтаційної роботи», який містить всі основні форми роботи, що забезпечують постійний зв'язок із закладами загальної середньої освіти міста, району, області, інших регіонів. Профорієнтаційна робота передбачає проведення систематичних зустрічей викладачів і студентів з майбутніми абітурієнтами «Здобувай професію першого вчителя в БДПУ», участь у «Ярмарку професій» Запорізької і Донецької областей, організацію Днів відкритих дверей у БДПУ, поширення інформації про спеціальність через мережу Інтернет тощо.

Згідно з графіком навчального процесу двічі на семестр проводиться атестація студентів з усіх дисциплін, результати якої регулярно обговорюються на засіданнях кафедри початкової освіти та вченої ради факультету. Для студентів, які мають академічну заборгованість, організовуються додаткові консультації, індивідуальні заняття, що дає їм можливість підвищити рівень навчальних досягнень із відповідних дисциплін.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

Вирішенню проблем адаптації першокурсників до навчання допомагає постійний зв'язок з батьками, який підтримують куратори-тьютори академічних груп, викладачі кафедри початкової освіти та деканат факультету. Традиційними є проведення батьківських зборів студентів-першокурсників, особливо тих, які проживають в університетському гуртожитку.

У зв'язку з успішним проведенням профорієнтаційної роботи університетом, факультетом і зокрема кафедрою початкової освіти протягом останніх років за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем кількість бажаючих вступити на денне та заочне відділення є відносно стабільною.

Загальна кількість студентів, зарахованих на I курс денної форми (скорочений термін) навчання упродовж 2016-2017 років складає відповідно 14, 21 студентів, на I курс заочної форми (скорочений термін) – 75, 65. Загальна кількість складає – 89, 86. Кількість студентів на денній і заочній формах впродовж двох років залишається відносно стійкою і незмінною.

Висновок. *Результати аналізу показників формування контингенту студентів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти та безпосередня робота комісії вказують на те, що Бердянський державний педагогічний університет дотримується законодавчих та нормативних вимог прийому студентів у межах ліцензійних обсягів та забезпечує потребу регіону у фахівцях заявленої спеціальності.*

3. Зміст підготовки фахівців

Відповідно до трансформаційних змін у освіті відбувається оновлення змісту підготовки фахівців спеціальності 013 Початкова освіта. У зв'язку з переходом на новий зміст Державного галузевого стандарту зі спеціальності 013 Початкова освіта відбувається актуалізація впровадження компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх фахівців, що передбачає застосування в освітньому процесі практико-зорієнтованих завдань, наближених до майбутньої професійної діяльності в початковій школі.

Організаційне та навчально-методичне забезпечення за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах». Бердянським державним педагогічним університетом розроблено низку положень, які регламентують освітній процес закладу вищої освіти серед яких: «Положення про європейську кредитно-трансферну систему організації навчального процесу в університеті», «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про організацію методичної роботи», «Положення про проведення практики студентів», «Положення про моніторинг та контроль якості навчання»,

Голова експертної комісії

I. M. Шапошнікова

«Положення про проведення ректорських контрольних робіт», «Положення про навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації до її розробки», «Положення про стажування викладачів», «Положення про науково-дослідну роботу», «Положення про науково-дослідну роботу студентів», «Положення про наукове товариство студентів та аспірантів», «Положення про міжнародну діяльність», освітніх програм (ОП) та типових навчальних планів, затверджених у встановленому порядку.

Розклад занять будується відповідно до робочого плану та графіка освітнього процесу. Деканат факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв докладає зусиль для створення стабільного розкладу. Контроль за відповідністю розкладу робочому навчальному плану здійснює декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв й заступник декана з навчально-методичної роботи. Навчальні заняття проводяться в аудиторіях, що відповідають санітарним нормам.

Навчальний план освітньо-професійної програми Початкова освіта із спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем, розрахований на термін навчання 1 рік і 10 місяців та забезпечує фундаментальну підготовку з цієї спеціальності за такими циклами: цикл загальної підготовки, цикл професійної підготовки, дисципліни самостійного вибору навчального закладу, дисципліни вільного вибору студентів та за спеціалізаціями.

У навчальному плані підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта тривалість навчання складає чотири семестри і відповідно 3600 годин (120 кредитів).

Забезпеченість дисциплін усіх циклів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем навчально-методичними комплексами складає 100%.

Планування розвитку освітнього ступеня «бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта, враховує потреби ринку праці. Фахівці цього напрямку потрібні для державних закладів загальної середньої освіти та закладів приватної форми власності. Оновлення змісту підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр здійснюється шляхом щорічного коригування переліку дисциплін вільного вибору студентів, а також щорічної часткової зміни робочих навчальних планів та робочих навчальних програм.

Висновок. Комісія відзначає, що зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідає всім нормативним документам та акредитаційним вимогам.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Організація та навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців у Бердянському державному педагогічному університеті відбувається згідно з «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», «Положенням про кредитно-трансферну систему навчання», Галузевого державного стандарту вищої освіти, «Положенням про європейську кредитно-трансферну систему організації навчального процесу в університеті», «Положенням про організацію навчального процесу», «Положенням про організацію методичної роботи», «Положенням про проведення практики студентів», «Положенням про моніторинг та контроль якості навчання», «Положенням про проведення ректорських контрольних робіт», «Положенням про навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації до її розробки», «Положенням про стажування викладачів», «Положенням про науково-дослідну роботу», «Положенням про науково-дослідну роботу студентів», «Положенням про наукове товариство студентів та аспірантів», «Положенням про міжнародну діяльність» і здійснюється на основі нових концепцій із застосуванням науково-методичних досягнень і передової психолого-педагогічної практики.

Освітній процес організовується та здійснюється згідно з освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Деканат факультету і випускова кафедра початкової освіти працюють над удосконаленням навчальних планів і програм, урахуваючи нові концептуальні підходи до вищої освіти та вимоги до освітніх, культурних і професійних рівнів. Організація освітнього процесу на факультеті спрямована на створення можливостей творчого засвоєння студентами програмового матеріалу, оволодіння ними методами пошукової діяльності, формування високого рівня громадської активності.

Чітку систему організації навчання фахівців освітнього ступеня бакалавр забезпечує графік навчального процесу університету та факультету, а також робочі плани зі спеціальності 013 Початкова освіта, які затверджуються кожного навчального року як для денної, так і заочної форм навчання.

Іншим документом, що регулює освітній процес, є розклад занять. При складанні розкладу деканат враховує динаміку працездатності студентів упродовж дня й тижня, рівномірно чергує різні види та форми занять, робить розклад стабільним. Тижневе навантаження студентів, які здобувають освітній ступінь «бакалавр» складає 30 годин. Такий підхід до складання розкладу дозволяє певною мірою забезпечити виконання дидактичних вимог щодо організації аудиторних занять і самостійної роботи студентів, підвищити рівень ефективності освітнього процесу.

Планування навчального навантаження викладачів кафедри початкової освіти та його виконання обговорюється на засіданнях кафедри на початку, в середині та в кінці навчального року. Середнє навантаження викладачів цієї

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

кафедри з 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018 навчальних років складає 600 годин.

З кожної дисципліни навчального плану розроблено навчально-методичні комплекси, які відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України. До пакету НМК входять навчальні та робочі програми, тексти лекцій, плани практичних і лабораторних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, тематика кваліфікаційних робіт із методичними вказівками щодо їх виконання; програми практик; завдання для поточного контролю, підсумкові тестові завдання, питання до заліків, програми екзаменів, ректорські контрольні роботи, комплексні контрольні роботи (для нормативних дисциплін), кваліфікаційні завдання з методичними рекомендаціями, програма підсумкової атестації тощо.

Дисципліни всіх циклів навчального плану у підготовці бакалаврів, які здобувають кваліфікацію «вчитель початкової школи» на 100% забезпечені навчально-методичними матеріалами.

Методичний кабінет кафедри початкової освіти забезпечений достатньою кількістю як українських, так і зарубіжних видань: навчальні посібники з методики навчання української мови, методики навчання математики в початковій школі, методики трудового навчання з практикумом, методики навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство» підготовлені викладачами кафедри початкової освіти та мають гриф Міністерства освіти і науки України або рекомендовані вченою радою Бердянського державного педагогічного університету. Медіатека має достатню кількість фахових періодичних видань: журнали «Початкова школа», «Учитель початкової школи», «Початкова освіта» та газет «Початкове навчання і виховання», «Палітра педагога», «Джміль» та чимало інших навчально-методичних та періодичних видань.

Сучасний розвиток освіти вимагає інноваційного підходу до навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Так, викладачами кафедри початкової освіти за останні 5 років розроблено такі навчально-методичні посібники, збірники програм, засоби діагностики:

- Засоби діагностики навчальних досягнень студентів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта / за ред. д. пед. н. Коваль Л. В., ст. викл. Ніконенко Т. В. – Бердянськ, Видавець Ткачук О. В., 2013. – 120 с.

- Збірник навчальних програм професійно-орієнтованих дисциплін напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта, спеціальностей 7.01010201, 8.01010201 Початкова освіта / за заг. ред. Л. В. Коваль, Л. В. Чемоніної. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2013. – 371 с.

- Засоби діагностики навчальних досягнень студентів напряму підготовки

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

6.010102 Початкова освіта / за ред. д. пед. н., проф. Л. В. Коваль, ст. викл. Т. В. Ніконенко. – Бердянськ, Видавець Ткачук О. В., 2014. – 288 с.

- Засоби діагностики навчальних досягнень студентів спеціальності 8.01010201 Початкова освіта / За ред. д.пед.н., проф. Л.В. Коваль, д.пед.н., проф. А.М. Крамаренко, ст. викл. Т.В. Ніконенко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. – 216 с.

- Коваль Л. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (1 клас): навч.-метод. посіб. [для студ. напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»] / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2013. – 256 с.

- Коваль Л. Підручник для початкової школи : теорія і практика : навч. посіб. / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ, ФО-П Ткачук О. В., 2014. – 192 с.

- Коваль Л. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (1 клас): навч.-метод. посіб. [для студ. напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр] / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ : ФО-П Ткачук О.В., 2014. – 216 с. (Лист № 1/11-9314 від 17.06.2014 р.)

- Коваль Л. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Математика» в початковій школі : метод. реком. / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ, ФО-П Ткачук О. В., 2014. – 96 с.

- Коваль Л. Методика навчання математики в початковій школі : метод. реком. / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ, ФО-П Ткачук О. В., 2014. – 96 с.

- Коваль Л. В. Актуальні проблеми початкового навчання : дидактико-методичний аспект : навч.-метод. посіб. / Людмила Вікторівна Коваль. – Бердянськ : Вид-во Ткачук О. В., 2015. – 224 с.

- Коваль Л. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (2 клас): навч.-метод. посіб. / Людмила Коваль, Тетяна Ніконенко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. – 160 с.

- Крамаренко А. Методика навчання у ВНЗ освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство»: навч. посіб. [для студ. магістратури вищ. пед. навч. закладів спеціальності 8.01010201 Початкова освіта] / Алла Крамаренко. – Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2013. – 242 с.

- Крамаренко А. М. Методика навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство» : навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»] / Алла Крамаренко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. – 394 с.

- Крамаренко А. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи : навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спец.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

7.01010201 (або 8.01010201) «Початкова освіта»] / Алла Крамаренко, Катерина Степанюк. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2015. – 352 с.

- Крамаренко А. Ноосферна освіта еколого орієнтованого майбутнього вчителя початкової школи : навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спеціальності 8.01010201 «Початкова освіта»] / Алла Крамаренко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. – 192 с.

- Крамаренко А. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи : електрон. навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спец. 7.01010201 (або 8.01010201) «Початкова освіта»] / Алла Крамаренко, Катерина Степанюк. – [3-тє вид., перероб. і допов.]. – Бердянськ, 2016. – 352 с.

- Крамаренко А. Біо(еко)етична діяльність учителя початкової школи: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спеціальності 013 «Початкова освіта»] / Алла Крамаренко. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2017. – 192 с.

- Степанюк К. І. Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі початкової школи «Технології» : навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів спец. 013 «Початкова освіта»] / Катерина Степанюк. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2017. – 154 с.

- Шиман О. І. Використання сучасних інформаційних технологій : навч.-метод. посіб. / Олександра Іванівна Шиман. – [2-ге вид., допов. і переробл.]. – Запоріжжя : «Просвіта», 2012. – 240 с.

- Шиман О. І. Основи інформатики: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта]. : у 2 ч.: Теоретичні основи інформатики / О. І. Шиман. – Бердянськ : «Колор-прінт», 2013. – 147 с.

- Шиман О. І. Основи інформатики: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта] : у 2 ч. : Засоби і методи інформатики / О. І. Шиман. – Бердянськ : Колор-прінт, 2013. – 100 с.

- Шиман О. І. Основи інформатики : навч.-метод. компл. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напр. підготовки 6.010102 Початкова освіта]. – [У 3-х ч.] // Олександра Іванівна Шиман. – Бердянськ : Колор-Прінт, 2014.

- Шиман О. І. Методика навчання інформатики в початковій школі: навч.-метод. посіб. / Олександра Іванівна Шиман. – У 2 ч. – Бердянськ, 2014. – 116 с.

- Шиман О. І. Методика навчання інформатики в початковій школі : навч.-метод. посіб. : у 3 ч. / О. І. Шиман. – Бердянськ, 2017. – Ч. 3: Інтегративний напрямок. – 82 с.

- Малицька О. В. Методика викладання образотворчого мистецтва: теорія та практика: навч.-мет. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта, 6.030103 Практична психологія] / О. В. Малицька. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2013. – 184 с.

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

- Малицька О. В. Методика навчання образотворчого мистецтва в початковій школі: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта, 6.030103 Практична психологія] / Олена Володимирівна Малицька. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2014. – 312 с.

- Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта] / Олена Володимирівна Малицька. – Бердянськ : БДПУ, 2016. – 344 с.

- Чемоніна Л. В. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі : практичний курс : навч. посіб. / Лада В'ячеславівна Чемоніна. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2015. – 160 с.

- Чемоніна Л. В. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі : навч. посіб. / Л. В. Чемоніна. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. – 212 с.

- Попова Л. П. Методика обучения русскому языку : учеб.-метод. комплекс / Л. П. Попова. – Бердянск : Видавець Ткачук О. В., 2015. – 220 с.

- Попова Л. П. Методика обучения языку национальных меньшинств : учеб.-метод. комплекс / Лариса Попова. – [2-е изд., исправл. и дополн.]. – Бердянск : Издатель Ткачук А. В., 2016. – 272 с.

- Попова Л. Методика навчання літературного читання: навч.-метод. комплекс / Лариса Попова. – Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. – 144 с.

- Удовиченко Г. А. Сучасні технології навчання іноземних мов : навч. посіб. / Ганна Удовиченко. – Бердянськ : ФОП Ткачук О. В., 2014. – 138 с.

Усі кафедри, які здійснюють підготовку студентів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, організують освітній процес таким чином, щоб він був спрямований на реалізацію конкретних завдань, передбачених реформою освіти та Болонським процесом, імітував середовище, в якому доведеться працювати майбутнім фахівцям, формував у студентів уміння й навички розв'язувати практичні завдання і педагогічні ситуації.

Важливе значення для професійної підготовки фахівців має цілеспрямована науково-дослідна робота. Задля вдосконалення дослідницьких умінь студентів, а також з метою узагальнення, систематизації, поглиблення знань з фахових дисциплін навчальним планом передбачено підготовку, написання та захист курсових робіт.

Важливе значення для професійної підготовки фахівців має цілеспрямована науково-дослідна робота. Задля вироблення в студентів дослідницьких умінь, а також з метою узагальнення, систематизації,

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

поглиблення знань із фахових предметів навчальним планом передбачено підготовку, написання та захист студентами курсових робіт.

Виконання студентами курсових робіт з педагогіки та методик початкової освіти є важливою складовою частиною освітнього процесу, однією з форм підготовки кваліфікованих фахівців. Курсова робота являє собою самостійне психологічне дослідження і є органічною складовою освітнього процесу як засобу перевірки всебічної готовності студентів до самостійного наукового пошуку.

Навчальний план для студентів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти передбачає захист курсової роботи в третьому семестрі на II курсі після закінчення теоретичних курсів фахових методик «Методика навчання освітньої галузі «Математика» в початковій школі», «Методика навчання освітньої галузі «Мови і літератури», «Методика навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство», «Методика трудового навчання з практикумом», «Образотворче мистецтво з методикою навчання в початковій школі» та виробничої педагогічної практики, а також у четвертому семестрі на II курсі після закінчення курсів «Історія педагогіки», «Дидактика», «Теорія та методика виховання», «Організація і управління в початковій школі». Проходження педагогічної практики дозволяє студентам при написанні курсової роботи максимально використовувати матеріал безпосередньо проведених експериментальних досліджень.

Контроль знань, умінь і навичок студентів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти вищої освіти проводиться на рівні: викладач – кафедра – деканат факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв – ректорат Бердянського державного педагогічного університету і включає кілька видів згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Бердянському державному педагогічному університеті».

Висновок. *За результатами перевірки експертами встановлено, що внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та навчально-методичне забезпечення підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта відповідає чинним державним вимогам до акредитації.*

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Підготовка за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» здійснюється 21 викладачем кафедр Бердянського державного педагогічного університету, з них – докторів наук, професорів – 3 (14,2 %). Штатних кандидатів наук, доцентів – 15 (71,4%), кандидатів наук, старших викладачів 1 (4,7%). Старших викладачів – 2 (9,5 %). 21 викладач задіяний на

Голова експертної комісії

I. M. Шапошнікова

постійній основі. Переважна більшість викладачів мають понад 15 років науково-педагогічного стажу у закладах вищої освіти. Науково-педагогічна кваліфікація всіх викладачів (100%) відповідає змісту дисциплін, що викладаються ними. Середній вік викладачів – 46 роки (доктори, професори), 47 років (кандидатів наук, доцентів).

Випусковою кафедрою, що забезпечує підготовку фахівців освітнього рівня «бакалавр», є кафедра початкової освіти факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету. Рівень кафедри визначають висококваліфіковані, досвідчені науково-педагогічні кадри. На кафедрі працює 10 викладачів, серед яких 70% мають наукові ступені та звання. 100% викладачів кафедри початкової освіти мають фахову освіту та досвід практичної роботи в школі. Більшість викладачів мають стаж роботи понад 15 років у закладах вищої освіти і знаходяться в активному творчому віці.

Творчий пошук педагогічного колективу кафедри початкової освіти спрямовують провідні викладачі – доктори педагогічних наук, професори Л.В. Коваль, А.М. Крамаренко; кандидати педагогічних наук, доценти О.І. Шиман, О.В. Малицька, Л.В. Чемоніна, К.І. Степанюк; кандидат філологічних наук, доцент Л. П. Попова та інші. Кафедру початкової освіти очолює доктор педагогічних наук, професор А. М. Крамаренко.

Відповідно до плану підвищення кваліфікації за останні п'ять років всі викладачі кафедри пройшли стажування.

Результати досліджень у руслі комплексної науково-дослідної теми кафедри «Підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців початкової освіти» викладачі доповідають на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях у різних регіонах України, зокрема:

– Міжнародна науково-практична конференція з проблем вищої освіти і науки «Інноваційні вектори сучасної початкової освіти»; Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»; м. Одеса, 19-20 вересня 2013 р.;

– Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті педагогічних ідей Фрідріха Фребеля»; Херсонський державний університет; м. Херсон, 26-28 березня 2014 р.;

– Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна початкова освіта: традиції, інновації та перспективи»; Херсонський державний університет, факультет дошкільної та початкової освіти, (м. Кассель, Німеччина), Барановицький державний університет (м. Барановичі, Білорусь), Академія ім. Яна Длугоша (м. Ченстахова, Польща); м. Херсон, 19-20 березня 2015 р.;

– Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми фахової підготовки вчителя початкової школи в контексті становлення нової української школи»; Міністерство освіти і науки України, Національна академія

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

педагогічних наук України, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Барановицький державний університет (Білорусь), Могильовський державний університет імені А.О. Кулешова (Білорусь), Пряшівський університет (Словаччина), Сегедський науковий університет (Угорщина), Педагогічний університет імені Комісії народної освіти в Кракові (Польща); м. Київ, 1-2 грудня 2016 р.;

– I Міжнародна науково-практична конференція «Вища школа: удосконалення якості підготовки фахівців»; Національний авіаційний університет (Україна), Національна академія педагогічних наук України (Україна), Юнченський університет (Китай), Куявська вища школа (Польща), Братиславський університет ім. Я.А. Коменського (Словаччина), Білоруський державний технологічний університет (Білорусія); м. Київ, 26-27 квітня 2017 р.;

– Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти»; Бердянський державний педагогічний університет, Інститут педагогіки Академії педагогічних наук України, Херсонський державний університет, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; м. Бердянськ, 14 вересня 2017 р.

За останні 5 років викладачами кафедри опубліковано 3 монографії, 34 навчально-методичних посібники, 78 статей у фахових виданнях, 31 – у нефахових та 119 тез у збірниках матеріалів конференцій різного рівня.

В освітньому процесі використовуються активні методи навчання: проблемні та інтерактивні лекції, дискусії з проблем початкової освіти, ігри-змагання, проектні ситуації, тренінги, майстер-класи тощо, які надають можливість формувати фахової компетентності в майбутніх учителів початкової школи шляхом залучення їх до інтенсивної пізнавальної діяльності.

Висновок. *Експертна комісія перевірила інформацію про науково-педагогічний персонал кафедри за трудовими книжками, документами про наявність вищої освіти, наукового ступеня, вченого звання. Усі накази про зарахування на посаду зафіксовані в трудових книжках, контракти оформлені відповідно до чинного законодавства. Експертна комісія засвідчує відповідність базової науково-педагогічної освіти викладачів випускової кафедри (вища освіта, наукова спеціальність, науковий ступінь, вчене звання), що забезпечують підготовку фахівців за заявленою спеціальністю тим дисциплінам, які вони викладають. Наявне кадрове забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти показала відповідність нормативам, встановленим у акредитаційних вимогах.*

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Бердянський державний педагогічний університет має дев'ять навчальних корпусів, 3 гуртожитки загальною площею 12671,7 м², студентську їдальню на

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

120 місць, буфети. Загальна площа будівель – 39697,3 м², площа навчальних приміщень складає 19362,2 м².

В освітньому процесі використовуються як лекційні аудиторії, так і спеціалізовані кабінети та лабораторії, які оснащені аудіо- та відеотехнікою. Площа навчально-лабораторних приміщень – 17426,5 м².

Крім того, в університеті обладнано комп'ютерні аудиторії, які містять у середньому по 10-15 ПК, підключених до мережі Інтернет. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу обладнанням, навчальними приладами, інструментами та матеріалами здійснюється відповідно до акредитаційних вимог.

В університеті постійно приділяється увага зміцненню матеріально-технічної бази освітнього процесу, забезпеченню кафедр сучасним обладнанням, приладами, комп'ютерною технікою, розширенню мережі комп'ютерних класів, системи Wi-Fi тощо. Наприклад, у 2015 р. на кошти гранту Єврокомісії було придбано найсучаснішу техніку і відкрито Компетентнісний центр інклюзивної освіти для проведення занять та різноманітних наукових та навчально-методичних заходів. У 2017 р. на кошти гранту «УКРінфосистеми» придбано комп'ютерну техніку, інтерактивну дошку, проектор, а також відкрито Центр вивчення мов. У 2010-2011 рр. для підвищення якості навчання студентів-журналістів на кошти гранту від Фонду розвитку ЗМІ посольства США було надано сучасне технічне оснащення для лабораторії радіожурналістики БДПУ, а в 2017-2018 рр. – для створення навчальної лабораторії «Телестудія медіацентру».

Усі будівлі та споруди, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України. Територія навколо навчальних корпусів та гуртожитку має зелені насадження, газони, сквери, асфальтові доріжки та під'їзди.

Одним із пріоритетних напрямків розвитку освітньої діяльності в Бердянському державному педагогічному університеті є запровадження новітніх інформаційних технологій в освітній процес і його обслуговування. Головна мета полягає в ефективному використанні програмно-технічних засобів і комп'ютерної техніки.

В університеті створено локальну комп'ютерну мережу з виходом до Інтернету, який забезпечується трьома провайдерами. У комп'ютерних класах, які обладнані сучасною технікою, проводяться практичні заняття з усіх дисциплін, навчальні програми яких передбачають використання комп'ютерної техніки. Навчальні аудиторії використовуються також для організації самостійної роботи студентів, викладачів та працівників університету. Продовжується робота з оновлення та розширення комп'ютерного парку, впроваджуються найсучасніші програмні системи та додатки, студенти мають можливість працювати в мережі Інтернет. В освітньому процесі використовується ліцензійне програмне забезпечення. Демонстраційні версії та

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

програмне забезпечення фірми Microsoft встановлене згідно з програмою Microsoft Developer Network Academic Alliance. Загальна кількість комп'ютерів, які використовуються в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету, нараховує 438 одиниць.

В університеті вирішуються питання матеріального забезпечення, соціально-побутових потреб студентів: 70% тих, хто потребує, забезпечені гуртожитком. Слід зазначити, що для студентів створено належні умови для фізичного та духовного розвитку. Університет має дві спортивні зали, спортивні майданчики, оснащення для проведення секції настільного тенісу, баскетболу, волейболу, міні футболу, фітнесу, аеробіки, пауерліфтингу, важкої атлетики, армспорту, шахів, легкої атлетики, гімнастики. Для цього в 2017 р. було поновлене спортивне обладнання та інвентар.

Для забезпечення виконання навчального плану за спеціальністю 013 Початкова освіта у 2015 році створено навчально-дослідну лабораторію інноваційних технологій навчання (завідувач – доц. Чемоніна Л. В.). Метою діяльності лабораторії є узагальнення досвіду, застосування інноваційних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Зазначена мета зумовлює необхідність вирішення таких завдань: вивчення та узагальнення досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій, спрямованих на розвиток професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи; проведення наукових досліджень; публікація одержаних результатів у монографіях, навчально-методичних посібниках, статтях у фахових та зарубіжних виданнях; організація та проведення науково-практичних конференцій.

Лабораторія інноваційних технологій навчання здійснює науково-методичну діяльність за такими основними напрямками: *дослідницький*: прикладні дослідження з проблем застосування інноваційних технологій навчання учнів початкової школи; *просвітницький*: надання консультативної науково-методичної допомоги різним категоріям педагогічних працівників, зокрема вчителям початкової школи; проведення курсів підвищення кваліфікації для вчителів початкової школи міста, Запорізької, Донецької областей; *видавничий*: підготовка публікацій (монографій, посібників, методичних рекомендацій, статей, де висвітлюються результати дослідно-експериментальної роботи викладачів кафедри, аспірантів, студентів); популяризація професії вчителя початкової школи в засобах масової інформації, мережі Інтернет.

Для розвитку духовного потенціалу студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем, мають можливість бути учасниками народного фольклорного ансамблю «Хуртовина», народного оркестру народних інструментів, інструментального ансамблю народної музики «Барвисті музики», вокального ансамблю «Феєрія», народного ансамблю естрадного танцю «Марлен».

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

Висновок. *Експертна комісія констатує, що матеріально-технічна база університету у цілому дає можливість забезпечувати повноцінну підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта. Перевірка підтверджує наявність документів, які засвідчують право на користування приміщеннями, наявність інфраструктури, відповідність площ, що використовуються, встановленим нормам.*

7. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

Бібліотека БДПУ – це сучасний інформаційний центр, що забезпечує реалізацію потреб користувачів у одержанні найновішої інформації. У структурі університету 2 бібліотеки: бібліотека Бердянського державного педагогічного університету, загальна площа приміщень якої становить 772,3 м² та бібліотека економіко-гуманітарного коледжу БДПУ, загальна площа приміщень якої становить 96,6 м².

Обслуговування літературою студентів та професорсько-викладацького складу здійснюється 3-ма абонементами і читальним залом на 80 читацьких місць. Крім того, працюють спеціалізовані читальні зали на факультетах та кафедрах: суспільних дисциплін (22 місця), філологічних дисциплін (32 місця), дошкільної педагогіки та психології (25 місць), методики початкової освіти (32 місця), комп'ютерних технологій (20 місць).

Число читачів за єдиною реєстраційною картотекою складає 49971 осіб, зокрема, студентів – 4612, викладачів – 245.

За 2017 рік на запити користувачів довідково-інформаційним відділом надано 7592 довідок, у тому числі 1669 тематичних.

На сайті бібліотеки є багато корисних розділів. Наприклад, «Електронний каталог» містить інформацію про наявність у фонді підручників та посібників; «Електронна бібліотека», яка складається з праць викладачів університету (навчальні посібники, монографії, статті), колекції рідкісних видань, бібліографічних рекомендаційних списків.

У 2017 році БДПУ одержав доступ до бази даних «Scopus».

У розділі «Нові надходження» є інформація про нові книги, дисертації, періодичні видання тощо.

Працює віртуально-довідкова служба, яка не тільки надає необхідну інформацію для викладачів кафедр та студентів, але й інші послуги та сервіси, онлайн-довідки.

Медіа-центр збирає та систематизує електронні версії праць як викладачів БДПУ, так і інших закладів вищої освіти. Ведеться підготовка до викриття репозитарію електронних видань.

Бібліотека зареєстрована в бібліотечній асоціації України, підтримує зв'язок з іншими національними бібліотеками.

Матеріально-технічна база кафедри початкової освіти повною мірою

Голова експертної комісії

I. М. Шапошнікова

дозволяє здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Початкова освіта із спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

З 2013 по 2017 р. викладачами кафедр, що забезпечують підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, видано 4 одноосібні, 4 колективні монографії та 56 навчально-методичних посібників, які представлено у фондах бібліотек.

Висновки. За підсумками проведеного аналізу експертна комісія встановила, що дисципліни навчального плану освітньо-професійної програми Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта освітнього рівня бакалавр забезпечені навчально-методичною літературою та фаховими періодичними виданнями відповідно до акредитаційних вимог.

8. Якісні характеристики підготовки фахівців

Для визначення якості підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в Бердянському державному педагогічному університеті експертами проаналізовано такі дані: результати заліково-екзаменаційної сесії, результати виконання комплексних контрольних робіт із визначенням залишкових знань студентів, матеріали атестації здобувачів вищої освіти.

Підсумковий контроль навчальних дисциплін організовано відповідно до навчального плану спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та вимог кредитно-трансферної системи. Екзаменаційні білети та завдання до підсумкового контролю знань оформлені належним чином.

Зимову екзаменаційну сесію загалом складала 33 студента, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем. Згідно з графіком навчального процесу, який встановлює терміни складання та перескладання заліково-екзаменаційної сесії, вона проходила з 11.12.2017 р. до 30.12.2017 р. За результатами аналізу складання зимової заліково-екзаменаційної сесії, якість навчання студентів 1 курсу склала 87%; 2 курсу – 77,8%. Середній показник якості навчання студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» зі спеціальності 013 Початкова освіта, складає 79%. Означені показники відповідають акредитаційним вимогам.

З метою визначення залишкових знань студентів випусковою кафедрою за погодженням з експертною комісією організовано комплексні контрольні роботи з дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта всіх циклів з таких дисциплін: основи наукових досліджень, основи психодіагностики,

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

дидактика, психологічна служба в системі освіти, методика літературного читання, теорія і методика виховання.

Завдання контрольних робіт відповідають навчальним програмам дисциплін і складені на належному методичному рівні.

Результатами експертної перевірки виконання студентами комплексних контрольних робіт є такі показники:

– цикл предметів загальної підготовки: абсолютна успішність – 100 %; якість знань – 70%;

– цикл предметів професійної підготовки: абсолютна успішність – 100 %; якість знань – 66 %;

Абсолютна успішність студентів освітнього ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта з перевірених дисциплін становить 100%, якість навчання – 69%. Отже, наведені дані цілком відповідають державним вимогам.

Порівнюючи показники якості знань студентів за результатами акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки, комісія встановила середню розбіжність показників в межах допустимих відхилень.

Аналіз результатів контрольних робіт свідчить, що студенти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта готові до вирішення завдань майбутньої професійної діяльності, здатні оперативно відтворювати знання крізь призму засвоєного навчального матеріалу та життєвого досвіду, наводять приклади, що загалом свідчить про розуміння ними сутності професійної діяльності в початковій школі.

Експертна перевірка організації виробничої практики студентів-випускників спеціальності 013 Початкова освіта засвідчила такі результати: з 14 студентів оцінку «відмінно» отримали 2 особи (14 %), «добре» – 11 (79%), «задовільно» – 1 (7%). Абсолютна успішність склала 100 %, якість навчання – 93 %.

З метою узагальнення, систематизації, поглиблення знань з фахових предметів та формування дослідницьких умінь майбутніх фахівців важливого значення надається підготовці, написанню та захисту курсових робіт, передбачених навчальним планом. Викладачами кафедри початкової освіти розроблені методичні рекомендації, які дають чіткі вказівки щодо етапів роботи над педагогічним дослідженням та правильного оформлення його результатів.

Експертиза 30% виконаних курсових робіт за останні 5 років свідчить про належний рівень їх виконання, правильно і своєчасно проведений захист та оформлення відповідної документації (тексти курсових робіт, протоколи захисту, рецензії і відгуки тощо). Розбіжностей в оцінюванні не виявлено.

Результати перевірки показали, що роботи демонструють достатній рівень знань студентів з цих предметів та виявляють їхні здібності до самостійної роботи дослідницького характеру й готовність її продовжувати.

Висновки. Виявлені експертною комісією рівень знань студентів та

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

рівень об'єктивності їх оцінювання з дисциплін загальної та професійної підготовки у Бердянському державному педагогічному університеті за освітньо-професійною програмою Початкова освіта із спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти відповідають державним вимогам щодо акредитації за освітнім ступенем бакалавр.

9. Перелік зауважень контролюючих органів та реалізація заходів з їх усунення

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності Бердянського державного педагогічного університету за освітньо-професійною програмою Початкова освіта із спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти не було.

В експертних висновках попередньої акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів напряму 6.010102 Початкова освіта згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1152 л від 16.04.2013 р. було визначено зауваження:

1. Створити навчально-дослідну лабораторію інноваційних технологій навчання.

2. Викладачам кафедри початкової освіти створити електронні підручники, посібники та навчально-методичні посібники на основі тих, які мають друковані версії з грифом Міністерства освіти і науки України.

3. Для підвищення якості самостійної роботи студентів створити медіатеку.

За результатами перевірки підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.010102 Початкова освіта в Бердянському державному педагогічному університеті кафедрою початкової освіти проведено певну роботу щодо усунення зауважень, виявлених комісією.

Пояснення щодо створення навчально-дослідної лабораторії інноваційних технологій навчання.

У 2015 році в аудиторії 56302 а створено навчально-дослідну лабораторію інноваційних технологій навчання (завідувач – доц. Чемоніна Л. В.).

Метою діяльності лабораторії є узагальнення досвіду, застосування інноваційних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Визначена мета зумовлює необхідність вирішення таких завдань:

– Вивчення та узагальнення досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій, спрямованих на розвиток професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи;

– проведення наукових досліджень;

– публікація одержаних результатів у монографіях, навчально-методичних посібниках, статтях у фахових та зарубіжних виданнях;

Голова експертної комісії

I. М. Шапошнікова

– організація та проведення науково-практичних конференцій.

Основна діяльність лабораторії спрямована на залучення студентів та магістрантів до наукових досліджень з проблем застосування інноваційних технологій у початковій школі.

Лабораторія інноваційних технологій навчання здійснює науково-методичну діяльність за такими основними напрямками:

– дослідницький: прикладні дослідження з проблем застосування інноваційних технологій навчання учнів початкової школи;

– просвітницький: надання консультативної науково-методичної допомоги різним категоріям педагогічних працівників, зокрема вчителям початкової школи; проведення курсів підвищення кваліфікації для вчителів початкової школи Запорізької та Донецької областей;

– видавничий: підготовка публікацій (монографій, посібників, методичних рекомендацій, статей, де подаються результати дослідно-експериментальної роботи викладачів кафедри, аспірантів, студентів); популяризація професії вчителя початкової школи в засобах масової інформації, мережі Інтернет.

За два роки основними результатами роботи лабораторії є:

– видання колективної монографії «Дидактико-методична підготовка майбутніх фахівців початкової освіти: компетентнісний підхід» та 3 навчально-методичних посібників, 1 електронного посібника;

– створення відеотеки, де відображено застосування в початковій школі інноваційних технологій;

– створення бази дисертаційних досліджень, курсових, дипломних та магістерських робіт, що забезпечує підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів до впровадження інноваційних технологій в початковій школі.

Пояснення щодо створення електронних підручників, посібників та навчально-методичних посібників на основі тих, які мають друковані версії з грифом Міністерства освіти і науки України.

Виконанню цього зауваження передувала чітко спланована діяльність усіх викладачів кафедри. Так, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти Л. В. Коваль у 2015 році отримала відзнаку на виставці «Інноватика в сучасній освіті» (м. Київ) за електронний підручник «Методика навчання математики: теорія і практика» (у співавторстві з доктором педагогічних наук, професором Скворцовою С.О.) для студентів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта освітнього ступеня «бакалавр». Цей електронний підручник досить ефективно застосовують в освітньому процесі викладачі численних закладів вищої освіти, де готують учителів початкової школи.

У 2016 році доктором педагогічних наук, професором, завідувачем кафедри початкової освіти А. М. Крамаренко у співавторстві з кандидатом

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

педагогічних наук, доцентом К. І. Степанюк на основі посібника «Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи» (лист МОН № 1/11-18046 від 20.11.2012 р.) було розроблено електронний посібник з урахуванням змін, які відбулися в початковій освіті. Зазначена праця розкриває інноваційні підходи до викладання курсу «Природознавство» в початковій школі. Електронні підручник та посібник представлено на сайті бібліотеки БДПУ (<http://library.bdpu.org/>).

Сьогодні бібліотека БДПУ має репозитарій сучасних електронних підручників (<http://library.bdpu.org/>), зокрема з проблем навчання і виховання молодших школярів.

Пояснення щодо створення медіатеки.

З фахових методик початкової освіти зібрано та узагальнено зразки відеозаписів уроків із застосуванням інноваційних технологій навчання. У лабораторії представлено електронні підручники для учнів початкової школи.

У процесі викладання фахових методик початкової освіти впроваджуються елементи дистанційного навчання. Так, організація самостійної роботи студентів у віртуальному освітньому просторі передбачає вибір завдань різного рівня, необхідної інформації для їх розв'язання та контроль викладачем за допомогою віртуальних засобів (електронна пошта, скайп), що дозволяє постійно підтримувати зв'язок зі студентами (особливо з тими, що навчаються за індивідуальним графіком).

Викладачі кафедри початкової освіти завершують роботу над методичним забезпеченням, яке дозволить ефективно приєднатися до системи електронного навчання Moodle, що надасть можливість організувати повноцінний навчальний процес, включаючи засоби навчання, систему контролю й оцінювання навчальної діяльності студентів, а також інші необхідні складові системи підтримки освітнього процесу.

10. Загальні висновки і пропозиції

На підставі поданих Бердянським державним педагогічним університетом на акредитацію матеріалів та перевірки результатів діяльності на місці, зокрема відповідності фактичних показників організаційного, методичного, інформаційного, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази, наукової діяльності, експертна комісія дійшла висновку, що освітньо-професійна програма Початкова освіта спеціальності 013 Початкова освіта освітнього ступеню бакалавр відповідає встановленим вимогам і забезпечують державну гарантію якості освіти.

З метою вдосконалення освітньої та наукової діяльності за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта освітнього ступеня «бакалавр» у Бердянському державному педагогічному університеті експертна комісія вважає за доцільне висунути зауваження рекомендаційного характеру, які не впливають на загальний позитивний висновок:

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

1. Активізувати роботу викладачів випускової кафедри щодо створення електронних посібників з подальшим розміщенням їх на сайті бібліотеки університету.

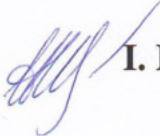
2. Збільшити кількість публікацій професорсько-викладацькому складу кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта у фахових виданнях, що входять до наукометричних баз Index Copernicus, Scopus, Web of Science.

3. Розширити ресурсне забезпечення професійної підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта відповідно до концепції Нової української школи.

Висновок. На підставі поданих на акредитацію матеріалів і перевірки результатів освітньої діяльності безпосередньо у закладі вищої освіти експертна комісія вважає можливим акредитувати в Бердянському державному педагогічному університеті освітньо-професійну програму Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Голова експертної комісії

завідувач кафедри педагогіки та
методики початкового навчання
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
кандидат педагогічних наук, доцент

 I. М. Шапошнікова

Член експертної комісії

завідувач відділу початкової освіти
Інституту педагогіки Національної академії
педагогічних наук України,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник

 О. В. Онопрієнко

З експертними висновками ознайомлений

Ректор університету
«15» червня 2018 р.

 I. Т. Богданов

Голова експертної комісії

I. М. Шапошнікова

**ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
ВІДПОВІДНОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ ПОЧАТКОВА ОСВІТА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КРИТЕРІЯМ І ВИМОГАМ ДО АКРЕДИТАЦІЇ**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційними рівнями		
	Бакалавр		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	відповідає нормативу
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	100/ 100	100/ 100	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин гуманітарного та соціально-економічного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	не передбачено навчальним планом	
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	не передбачено навчальним планом	
2.2 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин загального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	80	відповідає нормативу +5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	відповідає нормативу +50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	22,9	відповідає нормативу +12,9
2.3 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин спеціальних (фахових) дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	94,5	відповідає нормативу +19,5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	відповідає нормативу +50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	22,9	відповідає нормативу +12,9

Голова експертної комісії

I. М. Шапошнікова

2.4 Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-		
2.5 Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	відповідає нормативу
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності: доктор наук або професор	+	+	відповідає нормативу
кандидат наук, доцент		+	відповідає нормативу
3. Матеріально-технічна база			
3.1 Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	відповідає нормативу
3.2 Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	70	відповідає нормативу
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	12	14	відповідає нормативу +2
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	6		
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	відповідає нормативу
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	відповідає нормативу
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	відповідає нормативу
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	відповідає нормативу
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	відповідає нормативу
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	відповідає нормативу
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	відповідає нормативу
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):		100	відповідає нормативу
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін	100		
4.4.2 Планів семінарських, практичних занять, завдань до лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	відповідає нормативу
4.5 Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.7 Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	відповідає нормативу
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	відповідає нормативу
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (% від потреби)	5	5	відповідає нормативу

Голова експертної комісії

I. М. Шапошнікова

5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	32	відповідає нормативу +28
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій; - наявність каналів доступу.	+ +	+ +	відповідає нормативу
6. Якісні характеристики підготовки фахівців			
6.1 Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
6.1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає нормативу
6.1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає нормативу
6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає нормативу
6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
6.2.1. Рівень знань студентів із загальної підготовки:			
6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	відповідає нормативу +10
6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	70	відповідає нормативу +20
6.2.2. Рівень знань студентів з професійної підготовки:			
6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	відповідає нормативу +10
6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	66	відповідає нормативу + 16
6.2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	не передбачено навчальним планом	
6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	не передбачено навчальним планом	
6.3. Організація наукової роботи			
6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	відповідає нормативу
6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	відповідає нормативу

Голова експертної комісії

Член експертної комісії

Ректор університету
«15» червня 2018 р.

І. М. Шапошнікова

О. В. Онопрієнко

І. Т. Богданов

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ
про дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти

Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка у Бердянському державному педагогічному університеті

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ			
щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	відповідає нормативу
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук або професор	7 осіб з науковим ступенем, з них 3 доктори наук, професори	відповідає нормативу
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	відповідає нормативу
2) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	відповідає нормативу
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	відповідає нормативу (+50)

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	10	22,9	відповідає нормативу (+12,9)
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом			
2) практичної роботи за фахом	10	22,9	відповідає нормативу (+12,9)
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункти 1—16 пункту 5 приміток	100	відповідає нормативу
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем та вченим званням	+	+	відповідає нормативу
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	3,8	відповідає нормативу (+1,4)

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	відповідає нормативу
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає нормативу
2) пунктів харчування	+	+	відповідає нормативу
3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає нормативу
4) спортивного залу	+	+	відповідає нормативу
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає нормативу
6) медичного пункту	+	+	відповідає нормативу
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	70	відповідає нормативу
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає нормативу
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	відповідає нормативу
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	відповідає нормативу
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу

Голова експертної комісії

І. М. Шапошнікова

7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як шість найменувань	32	відповідає нормативу (+26)
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає нормативу
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає нормативу
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	30	45,5	відповідає нормативу (15,5)

Голова експертної комісії

завідувач кафедри педагогіки та методики початкового навчання
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
кандидат педагогічних наук, доцент

І. М. Шапошнікова

Член експертної комісії

завідувач відділу початкової освіти
Інституту педагогіки Національної академії
педагогічних наук України,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник

О. В. Онопріско

З експертними висновками ознайомлений

Ректор університету
«15» червня 2018 р.

І. Т. Богданов

**Дотримання нормативних вимог
щодо якісних характеристик підготовки бакалаврів
за освітньо-професійною програмою Початкова освіта
зі спеціальності 013 Початкова освіта
у Бердянському державному педагогічному університеті**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційними рівнями		
	Бакалавр		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	8	9	10
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	немає
1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	немає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	немає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з загальної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	70	+20
2.2. Рівень знань студентів з професійної підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	66	+16
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	немає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	немає

Голова експертної комісії

завідувач кафедри педагогіки та
методики початкового навчання
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
кандидат педагогічних наук, доцент

I. М. Шапошнікова

Член експертної комісії

завідувач відділу початкової освіти
Інституту педагогіки Національної академії
педагогічних наук України,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник

О. В. Онопрієнко

З експертними висновками ознайомлений

Ректор університету
«15» червня 2018 р.

I. Т. Богданов

«ПОГОДЖЕНО»

Голова експертної комісії

доц. І. М. Шапошнікова

«13» червня 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

проф. О.І. Гуренко

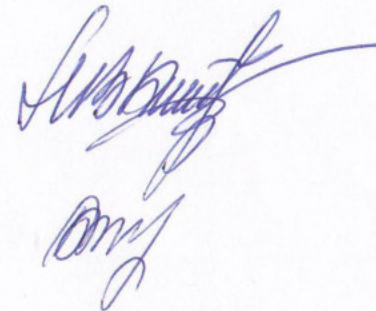
«12» червня 2018 р.

**Графік проведення комплексних контрольних робіт
на факультеті психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Бердянського державного педагогічного університету**

№	Спеціальність	Дисципліна	Група	Дата	Час	Аудиторія	Викладач	Експерт
1	013 Початкова освіта	Дидактика	с14ПО	13.06.18	08.00	56 316	Барбашова І.А.	Шапошнікова
2		Психологічна служба в системі освіти	с14ПО	14.06.18	08.00	56 308	Сердюк Н.І.	Шапошнікова Омолфіченко
3		Онови наукових досліджень	с14ПО	14.06.18	12.50	56 316	Лісіна Л.О.	Шапошнікова
4		Методика навчання літературного читання	с24ПО	13.06.18	08.00	56 303	Попова Л.П.	Омолфіченко
5		Основи психодіагностики	с24ПО	14.06.18	08.00	56 301	Кідалова М.М.	Шапошнікова Омолфіченко
6		Теорія та методика виховання	с24ПО	14.06.18	12.50	56 201	Ярошук Л.Г.	Омолфіченко

Декан факультету ППОМ

Начальник навчального відділу

Л.В. Коваль

О.В. Шубіна

**ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ПІД ЧАС ЕКСПЕРТНОЇ ПЕРЕВІРКИ
СТУДЕНТАМИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР» ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА
БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

№ з/п	Дисципліна	Шифр і назва спеціальності	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки (кількість, %)								Абсолютна успішність, %	Якість, %
					Кількість	%	5		4		3		2			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3 циклу загальної підготовки																
1	Основи наукових досліджень	013 Початкова освіта	14	20	20	100	-	-	14	70	6	30	-	-	100	70%
2	Основи психодіагностики	013 Початкова освіта	24	14	14	100	-	-	10	71	4	29	-	-	100	71%
				34	34	100	-	-	24	70	10	30	-	-	100	70%
3 циклу професійної підготовки																
1	Дидактика	013 Початкова освіта	14	20	20	100	2	10	13	60	5	30	-	-	100	70%
2	Психологічна служба в системі освіти	013 Початкова освіта	14	20	20	100	-	-	14	70	6	30	-	-	100	70%
	Методика літературного читання	013 Початкова освіта	24	14	14	100	-	-	9	64	5	36			100	64%
	Теорія і методика виховання	013 Початкова освіта	24	14	14	100	-	-	9	64	5	36	-	-	100	64%
				68	68	100	-	-	45	66	21	44	-	-	100	66%
Всього				102	102	100	-	-	69	69	31	31			100	69%

Голова експертної комісії
Член експертної комісії
Ректор університету
«15» червня 2018 р.

І. М. Шапошнікова
О. В. Онопрієнко
І. Т. Богданов